

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI és VEGYES TARTALMU MEGYEI KÖZLÖNY.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és esütörtökön.

Hirdetések és előfizetések főlvetetnek s egyes számok kaphatók helyben:

Muzsik és Parthes könyv- és könyvnyomdájában, Schön Adolf könyvkereskedésében, Hay Sándor dohánytöszdájében, valamint hirdetések s nyiltéri közlemények ugy a fővárosi mint a körzati összes hirdetési irodákban.

Egy szám 10 kr.

ELŐFIZETÉSI DÍJ,	
helyben házhoz hozva:	
Egész évre . . .	8 frt.
Fél évre . . .	4 " "
Negyed évre . . .	2 " "
Vidékre postán küldve:	
Egész évre . . .	9 frt. — kr.
Fél évre . . .	4 " 50 kr.
Negyed évre . . .	2 " 35 kr.
Néptanítóknak helyben:	
Egész évre . . .	6 frt. — kr.
Fél évre . . .	3 " —
Negyed évre . . .	1 " 50 "
Néptanítóknak vidéken:	
Egész évre . . .	7 frt. — kr.
Fél évre . . .	3 " 50 "
Negyed évre . . .	1 " 75 "

Szerkesztőségi iroda és kiadóhivatal:
Csendes-utca, Tóth-fele házbán,
ahová minden a lapszemlelmi részlet illető közlemény, az előfizetések és hirdetések is küldendők.
Bérmegyei levelezőknek fogadtatnak el. Kéziratok nem adának vissza.
Szerkesztővel értekeztem:
d. e. 11 óráig 12-ig és d. u. 3-ól 5 óráig.

Fabinyi Theofil.

Nagyon szegény lehet a kormány-párt, — ha nincs egyetlen olyan ki való férfia, a kit Tisza beleültethetett volna az igazságügyminiszteri bársony székbe.

Lámpással kellett ahhoz embert keresni. Vagy nem akadt olyan, a ki el akarta volna vállalni azt, a mi jellemző világot vet a Tisza-cabinet erkölcsi értékére, vagy nem talált Tisza alkalmas embert, s ez jellemző világot vett a párt tudatosságára. Vagy nem akart Tisza olyan embert, a ki önértetes, független ember, s ez esetben szomorú bizonyítékát szolgáltatja önmaga önző uralmi vágyainak, melyek ellentmondást nem tűrnek, vagy nem is akadt pártjában egyáltalán ilyen önértetes ferfiu s ilyet keresni máshol kellett, s akkor aztán szép dícsőség mameluknak lenni.

Vagy nincs a pártban olyan szakember, a ki az igazságügy vezetéséhez legalább annyit értene, mint a merőben theoretikus Pauler, vagy nem akart Tisza szakember odahelyezni, hanem hivatalnokot, a ki szót fogad, s mindkét esetben nincs mit dicsekednie vele.

Mindenkép sajátságos egy dolog az, hogy Fabinyi Theofil, mint egy

deus ex machina egyszeriben igazságügyminiszterré lesz. — Lehet Fabinyi maga az isten áldása, mint a hogy theofil, — azért mégis csodálatos dolog az, hogy politikai mult nélkül, — szaktudományának irodalmi téren való kitérése nélkül haladt föfelé csakugy gradatim, mint a köztvitéz a generális rangig.

A politikában pedig ez nem így szokott lenni.

Viheti valaki vasszorgalom, kitarítás és szerenese mellett a bírói pályán a legtöbb ítélőszéki elnökségig, ország-bírói rangig, — hanem az igazságügyi téreza nem folytatása annak, a politikai állás, oda politikai grádus kell rendszerint, — mely a Parnaszusig vezet.

A kuriai bíranak elég gyakorlati képzettsége lehet az igazságügyi téreza betöltéséhez, de politikai képzettséget legfölebb privát után szerzett, de nem a bírói székben.

Hogy milyen igazságügyér lesz Fabinyi, — azt előre senki se mondhatja meg. — De azt már előre is kimondhatjuk, hogy mint hivatalnok sokat dolgozhatik a régi uton s nyomdokon, — de újat nem fog alkotni. Lehet, hogy hatalmas lángesz, de ha megalkodott Tiszával, akkor lemondott önálló gondolkodásáról.

Különbön nem lett volna minister. Ez azonban kérdés lesz mindad dig, míg rá feleletet Tisza nem ad.

Báb-e Fabinyi Tisza kezében, — melyet ideig-meddig a ministeri székbe tett, avagy valósággal rá van bízva az igazságügy vezetése?

Az előbbi esetben nagy szegény az egy kuriai tanács-elnökre, ha hiu dícsvágyból eszközül használtatja föl magát; az utóbbi esetben, mutassa meg hogy: ki ő?

Figyelemztetés az ország választó polgarihöz.

Országszerte most készül azok névjegyzéke, a kik a jövő képviselőválasztások alkalmával a választás jogát gyakorolni fogják és így hazajuknak a mostani után következő törvényhozás egyik tényezőjét, a jövőndő képviselőházat közvetlenül megalkotják.

Ha valamikor fontos dolog volt az országra nézve, hogy ez a választók névjegyzéke helyesen, a törvénynek megfelelőleg álltassék össze s a választók lehetőleg teljes számat magába foglalja; úgy kiválóan fontos most, mikor első ízben történik, hogy, nem mind eddig, három, hanem most már öt esztendőre választunk épviseelőházat.

Azonban tudnivaló, hogy képviselőválasztási jogot csak az fog gyakorolhatni, kinek neve a most összeállítandó jegyzékben előfordul. A kié kimarad, az elveszti erre a nevezetes alkalomra választási jogát, még ha a törvény máskülönbön föl is ruházta volna

vele; ellenben a kinek neve a választók jegyzékébe bejut, az éhet is vele, még ha a törvény értelmében nem volna is joga hozzá.

Már pedig hogy a képviselőház, a nemzet választottjainak törvényhozási tényezője a nemzet akaratainak hü kifejezője lehessen: szükséges, hogy a választók névjegyzéke is hü és törvényszerű legyen s ne maradjon ki belőle olyan, a kit a törvény a képviselőválasztási jog gyakorolárára kepest s viszont ne jusson bele olyan, a kit a törvény abból kizár.

Egyik ugy, mint a másik meghamisítja a választókörzöniség elemeit, s az ezek által választott képviselőház nem is volna a társ nemzet akarat hü kifejezőjének mondható. A választók névjegyzékét hivatalból állítják össze. Az ebben eljáró hivatalos közegnek teszi a törvény kötelességévé, hogy elkismeretesen ügyeljenek, miszerint a névjegyzékből a törvény szerint a jogosultak ki ne maradjanak, a törvény szerint jogosulatlanok bele ne jussanak.

Tudjuk azonban, szomorú tapasztalatok tesznek tanúságot róla, hogy e kárhoztandó helytelenségek mindketteje igen gyakran előfordul nálunk, sokszor tevédsébből, de talán még többször szándékosan.

Ez ellen nincsen más orvosság, mint az az egy, hogy minden választó polgar maga öködjék ama legszebb jogra fölött, mely által hazája, nemzete sorsára befolyást gyakorolhat, ne engedje, hogy hanyagsággal partelleneset a magok jávára kizsákmányolhassák s ne engedje, hogy ezt a szent jogot illetetelenség is bitorolják.

A törvény értelmében minden évben

A „Zombor és Vidéke” tárcaja.

Mikor én szerkesztő voltam.

(Cseréges s közimutból.)
Sziembenburger Karolytól.

Bizony nem oly rég ideje annak, — hogy igaz ne volna. Arkádiában szüflettem én is, mint sok más leköszönt s elespott szerkesztő. Én is voltam nyolczadik nagyhatalom, nyolczadik, miután Tolnay Lajos bátyánk a paliczi Polyakovics-féle nyaralóban, az adósságot decratálta a hetedik hatalommá, a melyre ugyan a szellemes Ábrányiné azt koczakázta meg, hogy a magyar iró is az adósság személyiségében élnek; tehát így én is vagyok és voltam hetedik, nyolczadik hatalom, s a hetedikre vonatkozólag tán épen a javából. Mint mosolyog ére Vojnicis Imre, a házi pénztáros, kinek a titkok titka bírójag letethen van.

De hát nem is kell ahhoz sok, hogy az ember szerkesztő legyen.

Első kellék, hogy április elsején születésék, vagy hogy e napon írjon életében először valamit az újságba. Aztán legyen egy kedves nyelv s felesége, — ki annyiszor a mennyiszter kukli-predikációval felpuskaporozva szunyáddó kebled balpárti érzelmeit, tüzbe dobvány porözög ludtollat, bombaszitkus stylussal szidhatod ekkor már a kormányt — mert kormány, s a mult

heti tagyokat is bátran az Antunovics Mammuzics uralomnak tudhatod be; udvarolj továbbá egy prima-Donnának, a kitől a „helyi hírek”-et drága pénzen szerzed be, s végül legyen mindig kezéd ügyében a segédszerkesztő — az éles nagy olló — a mellyel más lapok hasábjait gyorsan kiszelve lapadat ezzel — mint eredetiekkel — hamar betöltheted — s kész a redaktió!

Az előzetés, a hirdetés az semmi; ezek nem határoznak ily hazafias vállalatoknál; ott van a neki zabosodott nyomdász kiadó, ki lelkesültségében még petit betűit is oly nagyknak tekintti, hogy a szinlapokat is ezzel akarja nyomtatni; nagyságolja szerkesztőjét saját méltósága tudatában, s a „felelősnek” tudományát, erényeit elefantolgia, ortografiai baklövőseit s bűneit filokseraflja — azaz nagyító üvegen át sem látja.

Hát hogy ne lenne így az ember szerkesztő? Hozzá a még potya báli jegyek, szabad bemenet a színházba, ingyen fűrés, a posták is es a vasutas (ha ismer) gorombáskodni nem mer, az iktatók és kiadók nem adnak ki rajtat, s ha a buckánertől bukfenezet hányva igyekszel haza, még a rendőr is kitér, mert nálád még jó röndek se kell lenni. Ennyi előny és jó hogyne szédítené el a halandót. Caesarnak, Krocuzsuk képezted magad, kivált ha a hét

folyamán valamelyik banknál váltód nem válik esedékessé.

Nagy előny — eszed és tollad lévén — ha ellenzéki irányban puffogsz, mert előbb-utóbb betömik a szádat, még törvényeszéki bíró is lehetsz; még ellenben ha jámbor mameluk újságíróknak csapsz fel, — akkor az ördög se hederit rád, akkor csak oldalbordáld legyen erős, hogy a másokat illető durungolásokat, saját tesseddél parirozd. „Önkénytelen az ember mindenre születik” s ha már lapszerkesztőnek szült végzetted — csak ellenzéki légy!

Azonban a kormánypárti keserűségeket még szerkesztő vagy, észre sem veszed; elenyésznék azok a szerkesztői dícsőség nagy nymbusában; elenyésznék különösen akkor a midőn az „írók és művészek” a „Petőfi társaság”-nak gigás tagjai veled kezét szorítva „kollegának”, „édes testvérnek”, „kultur harcászoknak” titulálnak. Nagy Sándor Bucefalusának első karmantyú nem meredett úgy az égnek, mint e szavak által felgyújtott kebled nagyzási hóborjai. Nagynak, hősnek, költőnek és szónoknak érzed magad; a félvilágot szeretnéd kebledre ölelni s e pillanatban még lapod kibordójával is per te tudnál lenni, ha ép jelenleg — az utőfizetési hátralekók behajtásával nem fáradoznék.

Es mégis. . . drága perczek, nagy napok édes emlékei trillák, Lillák Isten

veletek! szerkesztő többé már nem vagyok. „Partra szállottam s be vom vitorláim,” a correcturakötő izsada orcam.

Ambátor miért is váltam meg hát én a szerkesztői trónusától? En, kinek a „Szabadság” számlása szerint is 48 cbejegyezett munkatársra volt? (a rossz világ azt mondta, hogy több mint előzetője), én, kit az ellenzéki tigris újságírók is csak pávatollal legyeztek; én, kinek a „Szabadka” megindításakor a dörön katonaiügyi tanácsnak azt jövendölte, hogy csak a lap hirdeteinek jövedelme kis leányomnak óriási hozományt biztosít! (Szép „hozományt” eredményezett biz e szerkesztőség! — A Gyelimis fele takaréki bizonyíthatja, hogy az előbb szép csendesen betetteket is, ki kellett hozni, hanem hát ez is hozomány, ha nyelvtanilag vesszük.) A dícsőségnek és a takarékpénztári könyveknek közös sorsuk az, hogy egyszerre s együttesen enyésznek el.

De nem is e kicsinyes anyagi érdek lité ki kezemből a szerkesztői tollat, hanem egészen más valami.

Hetekkel előbb, épen midőn az orvos sulyos szembajom folytán, szememeit is leköté kis oldalbordáimnak tollba kellett diktálni egy hatalmas (?) vezércikket, (Balázs kollégám voltairai mosollyal később azt jegyzé meg erre, hogy tíz éven át írt cikkekem között e vakonított volt a legjobb)

küldöttségnek kell megjelenni minden nagy községben, kis községben pedig a körjegyzőség székhelyén, hogy a választókat összehívja. Az előjárás legalább egy héttel (8 uappal) előbb kihirdetni köteles, mikor fog ez összeírni a községben megjelenni. Jó lesz a választóknak az előjárásnál gyakran tudakozódnia a nap felől, nehogy azt elmulasztás.

Az összeíró küldöttség ugyan minden választót be tartozik írni, még ha nem jelentkezett volna is. De jobb, ha mindenki személyesen ügyel a drága jogára s meggyőződik róla, hogy csakugyan beiratott. Ha kétségbe vonnak jogát, ott a község házánál az egyenes adók főkönyve meg a földadó kataszter, melylyel igazolhatja jogát. Az előjárás köteles megadni minden fölvilágosítást.

Ha az összeíró küldöttség vonakodnék beírni oly választót, kinek világs joga van: a királyi törvénysekkel szonnan fel kell jelenteni, — mit a büntető törvény büntetésével sújt.

Az összeíró küldöttség által elkészített választói nevlistrom a község házában közszemlélre kitetetik, hogy azt minden egyes választó délelőtt 8 és 12 óra között megtekinthesse, sőt délután 2 órától 6-ig le is másolhassa. Tanácsos a listrom megtekintése egyszerre több választó polgárnak menni el, nehogy az előjárás, — mint a hogy ez már némely lekülszerűen, erőszakoskodó előjárás részéről nem egyszer megtörtént — a jelenkezést eltagadhassa vagy a listrom leírását (a jelzett délutáni órákban) megtagadhassa.

Ha valamely választó polgár arról győződött meg, hogy a választók névjegyzékéből az ő neve kihagyott, vagy akár ez, akár kora hibásan irrott be, vagy másé, a ki törvény szerint a választási jog gyakorlásából ki van zárva, abba bejött: akkor felszólamlásnak, vagyis u. n. reklamációnak van helye. E felszólamlást a központi választmányhoz kell czemezni, s a község előjárásánál, kis községben pedig a körjegyzőség irasban kell benyújtani a névjegyzék nyilvános kitételét követő tíz nap alatt. E felszólamláshoz hozza csatolandók azok az okiratok, melyek a választói jogosultságot igazolják, tehát az adófoknyvi kivonat, a földadó kataszteri iv vagy a telekkönyvi kivonat, melyeket a hatóságok belyegmentesen kö elesek kiállítani. Valamint a felszólamlási kérévny maga is belyegmentes.

Asokak, a kik képviselőválasztásra jogosítva vannak, következőkben sorolja föl a törvény:

Országgyűlési képviselőválasztásból választói joga van, a nőkn kívül, minden alampolgárnak, ki 20-ik élet betöltötte, ha az itt elisorolt törvényes határozatok vala-

mondom, míg így közösen kinlódunk, ajtónon kopogtatnak, a „szabad”-ra ünnepiesen benyitott a nyomdaszemélyzet egy pár tagja, elükön a horihorgas gépközelővel, ki is „Felvirradt a nagy nap hajnalá”-val kezdve előadja: hogy ma open 10 éve, hogy a tek. szerkesztő ur! szerkesztői pályáját megkezdte, (1876-ban a „Szabadkai Közlöny” szerkesztő) s hossza nyult diktoját azzal fejezte be, hogy fogadjam őszinte részvétük és sajnálatuk kifejezését. A jámbor, legalább azt hiszem, hogy betegeségem felett sajnálkozott, de az én lelkem gondolata mára irányult. Távotuk után türelmetlenül szakított a szememről a türelmet (Ha látta volna az én megmentőm Dr. Feuer!?) s lázasan nyultam a naptár után, ugyan milyen nap van ma? Április elseje!

Kis leányom nevére jegyző meg: Apám ez a boldonok napja!

Eltökéltém magam, tíz éves szerkesztői jubileumomat megünneplendő, hogy nem leszek én senkinek sem — boldogja.

Mikor én még szerkesztő voltam...

melyikének megfelel. Képviselőválasztási joga tehát annak a 20-ik élet betöltött állampolgárnak van:

1. A ki szabad királyi, vagy rendezői tanácsos városban akár egyedül, akár fele társával és gyerekeivel közösen oly hazát bir, mely legalább 3 lakrészt foglal magában;

2. A ki ugranott oly földet bir, mely 16 forint tiszta jövedelem után van földadóval megörvöva;

3. A ki kis és nagy községben egyedül, vagy közösen egyegyed urberri telket, vagy ezzel hasonló területű földet bir, melynek adója legalább annyi, mint az egy negyed urberri teleké;

4. A ki az erdélyi részekben oly földet bir, mely 84 forint tiszta jövedelem után fizet földadó;

5. A ki egymaga, vagy feleségével, avagy gyermekekkel közösen oly hazát bir, mely 105 forint tiszta jövedelem után van hazadó alá vetve;

6. A ki bárhol oly földet bir, vagy telket után van megadóztatva, mely legalább 105 forint tiszta jövedelem szerint van adó alá felveve;

7. A ki mint kereskedő, vagy gyáros, 105 ftl évi jövedelem után van kereskedővel megörvöva;

8. A ki mint iparos, szabad királyi, vagy rendezett tanácsos városban lakik és 105 forint évi jövedelem után van megadóztatva;

9. Ha pedig az iparos nagy és kis községben lakik, legalább egy segéd után five kereseti adós;

10. Valasztói joggal birnak — akár van jövedelmük, akár nincs — a tudományos akadémia tagjai, akadémiai művészek, tudorok, ügyvédek, közjegyzők, mérnökök, orvosok, sebészek, gyógyszerészek, okleveles gazdák, okleveles erdészek, és okleveles bányászok;

11. Használóképen a lelkesek, segédlelkészek, tanárok, tanítók, kisdiedörők és községi jegyzők; de ezek csak azon eszethen, ha ilyen hivatalban valósággal alkalmazva vannak, vagy erre kinevezettek, illetőleg megválasztottak.

(Vége köv.)

H i r e k .

Zomborban az 1887. évre érvényűl bírandó képviselő választók névjegyzékének kiigazítása, a következő helyeken és napokon fognak eszközöltetni: A belvárosi választók, a városban nagyermeben. Küldöttégi elnök Reitter N. A felső-városi és hozzá tartozó tanyák választói a Csibrák-féle kertcsémában. Elnök: dr. Gerting r P. A Szelecsen és hozzá tartozó tanyák választói a fehér galamb-féle kertcsémában. Elnök: Kozma Lázló. A Bánát és hozzá tartozó tanyák választói a „két fekete ló”-hoz nevezett kertcsémában. K. elnök: Perviz Siudor. A Cserreuska külváros és hoz tartozó tanyák választói a Darazs-féle kertcsémában. K. elnök: Maximovits Szilárd. A küldöttségek mindenhol máj. 25, 26 és 27. napján, d. e. 9—12 óra 3—5-ig fognak működni.

Botrányos veredések. Gruber Vince városi főkapitány ur f. hó 19-én megidéztette Matitz Gusztáv zombori vendégelőt, hogy adjon számat azon botrányos veredéseiről, mely állítólag vendégelőjében a mult éjfély történt. Matitz Gusztáv előadása szerint vendégelőjében Speiser Gusztáv egy társával mulatott s hazutata a cigányokkal az asztalra ülve. Ertl János hodszági földbirtokos csendesen ülven egy asztalnál egyszer a cigányokhoz menve, pár szót intézett hozzájuk. Mire Speiser Gusztáv kemény hangon rávált: „Micsoda szemtelenség ez megosztítani a cigányokat, mikor más tisztességes ember használja?” Ertl János azt felelte erre, hogy a „szemtelenség” kitételt nagyon idomtalanok tartja s figyelmezteti Speisert, hogy tartózkodjék ilyenféle sértégetésektől, mert különben rosszul jár. Ertl Speiser leugrott az asztalról s kidülleszté mellett nem állott Ertl Jánosnak igerve neki két pofont, ha rögtön el nem pusztul onnan. Jónak látta figyelmeztetni arra is, hogy a város legerősebb emberével van dolga, a kit még eddig senki se tudott legyőzni. Jó

lesz tehát nem provokálni haragját. — Ertl visszavonulónak volt, de úgy látszik nem igen volt hajlandó sem a két pofonnal való keesegetetés, sem a többi fenyegetéssel megjelenni s így Speiser nekikötött, föltelemté ismos öket s teljes erejéből beütt. Ertl ügyesen parirozta az ütést kifejezett kényével felfogta s aztán megragadva a hatalmas akarat, egyet fordított rajta s levágta a földhöz. Speiser e közben gazembernek szídmalmazta, a mit Ertl még jobban kihozta phlegmájából s kénytelenülv érzé magát a „legerősebb ember”-t oly módon verni el pusztá kézzel, hogy az csak innen-onnan tudott magához térni. Azután szép csendesen vette botját s kalapját s hazatávozott. Mint hallik, a „legerősebb ember” kint a hodszági még „erősebb” volt, egész nap hideg borogtatást rak arcára, mely egészen kifinomát. Az orvosi vélemény szerint Speiser pár napig lesz kénytelen ágyban maradni, hogy ezt a ránczve nem kedvelően lefolyó „affair”-ját kilévegye. Speiser — különben ez este igen pajkosan viselkedett már a cirzkuszban is, a hol hangosan mondogatta, — hogy majd ő s a produkálni fogja a magát. A kapitányi hivatal — bizonyára intézkedni fog, hogy polgárnak idegenek által jövében el ne páhóltassanak s Zombor reputációjára érdekében különösen Hodszágnak fogja megtiltani a veredést. Városszerte élénk érdeklődés mutatkozik Speiser iránt s nagyon valószínűnek tartják hogy „óriásunk” az erején éjtett erősből mihamarabb kiözörlendő s mi több hodszági emberen. — Mi azonban tekintettel a közérkölségre már eleve is tiltakozunk ilyen veredések ellen, melyek a közbiztonságot veszélyeztetik. Különösen rossz néven vesszünk azt intelligens s művelt emberekől, melyeknek Ertl János urat ismerik.

F. hó 22-én, szombaton fog a lapunkban is röviden ismert szenzációs bünper tárgyalni, melynek hősei Véres Benedek kir. csendőr s Bayrle József a csendőrséghez beosztott honvéd, valamint Jankovits György és Nikolits Jovan közs. felelős örök szándékos emberölés, magánosok elleni erőszak büntette és személyes szabadság megsértése s könnyű testi sértéssel vádoltának. A csendőrök illetékes katonai hatóságok által fogtak elítélteit, ellenben a felelős örök ügyét a helyb. kir. törvényszék tárgyalandja. Jankovits Györgyöt dr. Molnar Gyula, mint dr. Czvetkovits Péter helyettese s Nikolits Jovánt Czedler János jogak védeni. A tárgyalásra meg vannak idézve a csendőrök is, kiknek multkori meg nem jelense miatt kellett a tárgyalást elhalasztani. Lapunk jövő számban közölni fogjuk az eredményt.

Egy három tagú küldöttség meosztott Szabadka városra a bel-és közlekedő ügyi miniszterhez a vasuti üzletvezetőség ügyében. Nevezett miniszterek a küldöttségnek kijelentették, hogy az intézkedések már megtették arra vonatkozólag, hogy vasuti üzletvezetőség megmaradjon Szabadkán.

Pótvásár. Bacss községében a f. hó 8-ára esett, de elmaradt vásár helyett 1886. év június hó 15-én pótvásár fog tartatni.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Kiss Endre zombori m. kir. adóosztást a török-kanisai adóhivatalhoz III. oszt. ellenőrré nevezte ki.

Arizkelli S. cirkuszában az előadások a közönségnek zuñfólásig telt látogatása mellett még folyvást tartatnak. A közönség — úgy látszik — nagy éhszeretettel viseltetik a földmóditás iránt, különben a társulatnak száma; remek széplóva van s az egyes produktók is érdemesek a meglekintésre.

Gyaszrovát. Bajcsi Vojnits Barnabas, volt ország. képviselő s Bacss-Bodrogmegye bizottsági tagja május 15-én, 79 éves korában Budapesten meghalt. A kiadott gyászjelentés így hangzik: Ernel Gyuláné szül. bajcsi Vojnits Erzsébet mint leánya, férje Ernel Gyula, továbbá bajcsi Vojnits Etelka és bajcsi Vojnits Lukács mint testvérek, úgy saját mint az összes rokonság nevében is, fájdalommal telt szívvel jelentik bajcsi Vojnits Barnabas, volt országgyűlési képviselő és Bacss-Bodrog vármegye bizottsági tagjának, élté 79-dik évében, folyó 1886. évi május hó 15-én délutáni 1/2 órákor, a halotti szentésgék ajtáson felvétele után, végelegyengülés következtében történt elhunyat. A boldogult tetemei

lakásán: Budapestben, VII. ker., Kerespesi-ut 6. sz., II. emelet, 11. ajtó, folyó évi május hó 17-én hetfőn, délutáni 3 órákor beszenteltetvén, Szabadkán, nővére bajcsi Vojnits Etelka lakásáról ugyanezen hó 18-án, kedden délutáni 4 órákor a családi sirbaltban örök nyugalomra elhelyeztettek. Az engesztelő halotti szent mise Szabadkán, f. évi május hó 19-én, szerdán, reggeli 10 órákor, a főtemplomban tartatott meg.

Főtánczpróba. Szombaton a hó 15-én tartatott meg Landau L. tánczantóni táncziskolájának a főpróba. A mulatság már 2 órákor ért véget, minthogy egyénhagy szerb preparandistának jónak látszott berugva feltevélyeni és skandalumot provokálni. Az első négyest több 30 párnál tánczolta. Jelen voltak a kisasszonyok közül a következők: Falcione nővérek, Falcione Blanka, Fernbach Angela, Fischer Berta, Goldfabn Cilka, Hammer nővérek, Hippich Klára, Harbovics Etelka, Kammerer Katicza, Kaufmann nővérek, Klein nővérek, Lang nővérek, Löwen-tritt Etelka, Pelikán nővérek, Schmidt Margit, Schneiderbauer Elsa, Schlieszer Ella, Szabácsy nővérek, Szlávay Aranka, Thim Tónika és Vértési nővérek.

Névváltoztatás. Katz Armin kulai illetőségű ugyanottani lakos saját, valamint kis-korú Lejos fia vezetéknevén „Komlosi”-ra kért átváltoztatás helyegymiszteri rendellel megengedtetet.

A híres „kigyó ember” Almási Bela, ki a Konrádi-féle cirussal városunkban is produkálta parját riktó mutaványait, e napokban Szegeden meghalt.

Makay Károly kereszturi gör. kath. névudékpap Keresztúron 22 éves korában elhunyt. A tetehésges és szépeményű ifjú sorvadással szenvedett.

Ó felségse a közös hadügyminiszter előterjesztésére elrendelte, — hogy azon ezredesek, kik mint ezredparancsnokok hivatalosuknak legalább négy éven át kitűnően megfelelték, legfelsőbb kitüntetésekre javaslatba hozhatók legyenek. Eddig csak századosok, kik mint alsóztály parancsnokok legalább tíz évi minden tekintetben mintaszere szolgálót tudtak felmutatni, nyerhetek legfelsőbb kitüntéseket csapattisztai szolgálataikért.

Sajtvétség miatt kilencz havi fogházbüntetést kitöltvén Reitmánn Ferencz a napokban érkezett vissza hajóval Zentrára. Tiszteletére megerkezése napja a függetlenségi kör díszes bankettet rendezett, melyen Szabó László ország. képviselő ur is megjelent. Az est hősré több lelkes pohárköszöntőt mondtak. A banketten körülbelül hetven személy vett részt.

Szeghgy község 100 éves jubileumáról, levelezőnk a következőket írja: Szeghgy község e hó 16-ikán ünnepeit meg 100 éves fennállásának emléket. Az ünnepegy előestéjén tarack durrogások hirdették a holnapi vasárnap fontosságát, az utcák mind ki voltak világítva és zene szólt az egész faluban. Két dicsádvolt felállítva, az egyik a község háza előtt „Isten hozott” felirattal, a másik a falu végén a Kulafői jövő uton, minthogy innen az alispán és sok más vendégek tartak. Vasárnap 3 órákor hosszú kocsi sor indult az alispán elé. Tíz órákor érkezett meg az alispán a faluba és 1/11-kor a még hosszas eljenzése, tarackok és harangok zugasa közt a község háza udvarába hajtatott. Azután midőn az alispán és kisérői a község háza előtt helyet foglaltak, rárendített egy németajki polgarokból álló euekka a „Hymnus”-ra, melyet tisztán és magyarosan énekelt el. A „Hymnus” elnekelése után Engelsberger Benő közs. ajjegyző röviden üdvözölvén a vendégeket, előolvasta Szeghgy történetének rövid vázlatát. Ezután az euekka énekelvén egy halimát, a meuet a templomba vonult és ott Engisch kaplán tartott szép alkalmi beszédet. — Délben banketta gyűlt össze a díszes társaság, melyen számos áldomás mondatott a házra, ó felségére és az alispánra. — A község házaiban mársányból készült emléktábla helyezte-

tett el, melyen az van felírva „Szeghgy községnek 1786-ban, II. József császár által történt telepítése emlékére, a 100 éves örömneműpályáknál emelte a község 1886. május hó 16-án.

Légszép világitás Szabadkán. Már — mint tényt jelzi a „S. H. II.” hogy a Pippig és társa berlini céggel megkötendő s a Szabadkán létesítendő légszép világitásra vonatkozó módosított szerződés a belügyminiszterum által jóvá lett hagyva; miből kifolyólag a város községének meglett hagyva, — hogy e tárgyban a végleges szerződés kösse meg.

Hirdetmény. Ezennel közhírré tétetik, miszerint a bács-bodrogh-megyei létesítési-emelésre engedélyezett létesítési-jutalomdíjazás f. évi június hó 20-án Zomborban fog meg tartatni, — mely alkalommal következő állami díjak lesznek kifizetve: I. Sikerült szepőcsikókat bemutató anyakanczák számára, melyek jól ápolt, egészséges és erőteljes állapotban vannak s jó tenyészkanczák kellékeivel bírnak. Első díj 12 darab magyar arany. Második díj 10 drb magyar arany. Harmadik díj 8 drb magyar arany. Negyedik díj 7 drb magyar arany. Ötödik díj 6 drb magyar arany. Hatodik díj 5 drb magyar arany. Hetedik díj 5 drb magyar arany. II. Haroméves ka cserzők számára, melyek kitünő tenyészkepeséget ígérnek. Első díj 10 darab magyar arany. Második díj 8 drb magyar arany. Harmadik díj 7 drb magyar arany. Negyedik díj 6 drb magyar arany. Ötödik díj 5 drb magyar arany. Hatodik díj 5 drb magyar arany. Minden tekintetben kitünő mén- és kancza-csikókat a kitűzött díjakból pályázatot kivül is jutalmazhat a díjazott bizottság. Ezen állami díjak pályázatán minden bács-bodrogh-megyei tenyésztő, ha községelőlről bizonyítványt igazolhatja azt: hogy a szepőcsikókat bemutató anyakancza már a csikó születése előtt sajátja volt, vagy pedig, hogy a kiállított hároméves kancza-csikó egy, az ellés idejékor birtokában volt anyától származik és általa neveltetik. A pályázathoz csak az angol telivér lovaknak kizárva, — minden egyéb faj — akár nagyobb, akár kisebb tenyésztő által nevelt lo, az aranydíjakra kivétel nélkül pályázhat: ha azonban valamely ménestulajdonos vagy bármely más díjnyertes pályázó a nyert aranydíjat a közügy érdekében a helyszínen utólag pályázat alá kívánja bocsátani, úgy kitüntetésül a díjak szerint fokozatosan osztályozott arany-, ezüst- vagy bronz-díszoklevelet fog nyerni. A bemutatott lovak megbírálása, valamint az odaítélt díjak kiosztása is, egy e végre alakult vegyes szakbizottság által azonnal a helyszínen fog eszközöltetni. Hogy a díjazott bizottság kellő időben meg tudhassa valamennyi pályázótól tételt, köteles minden pályázó a kijelölt nap reggelén a zombori helyhatóságánál jelenkezni, hol to vábtí utasítást nyerend. Kelt Budapestben, 1886. évi május hóban. A földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. k. ministerium.

Májális. A zombori róm. kath. népis-kola májálisá tegnap azaz e hó 19-én tartatot meg a sikarai erdőben. A mulatság igen sikeres volt, mint hogy az idő, — mely a májaliszókknak oly sokszor nem épen kedvükre való — most igen szép és az égboltozat egész tiszta és derült volt. A fiatalok, úgy mint az egész díszes jelenlétű községnek igen jó kedvben volt, a tánczot járta apraja-nagyja, úgy, hogy ezen mulatságot igen sikeresnek és kedvelyesnek mondhatjuk. Némelyeket csak reggel vagy a felkelő nap hozott haza, a mi mindenesetre arról tesz jelentést, hogy igen jó mulattak.

A szabadkai színház jövő teli idejére a következő igazgatók és konzorcisták pályázta: Dancz Lajos, Miklósi Gyula, Polgár Károly, Andrássy Mihály és társai, Thalia színész-szövetkezet (Szekesfehérváron működő Breznay, Ditrő, Berki-féle konzorcium), s végül Tóth Béla, Follinus és Szepesy-féle szövetkezet.

Az izr. óvoda egyesület ma d. u. 4 órakor gyűlést tart. Targyak: Havi jelentés, új tagok választása és májális rendezése.

Az idén nem lesz országos tanítógyűlés. A közoktatásügyi miniszter — mint a

„Nőpneveik lapja” jelenti az összes tanfelügyelőkhöz sürős rendeletet intézett, melynek intézkedései szerint az idén takarékoság szempontjából magyar nyelvi póttanfolyam nem lesz, mert az ideje már lejárt, az országos tanítógyűlés meg összehívhatni s végül az állami és községi segélyezett iskolák tanítóinak és tanítónőinek a tanító-gyűlések alkalmával szabály szerint járt napidíjak s utótiltsággal sem adhatók ki ez évben. Mint értesülünk, a tanítógyűlés voltaképen annyira takarékoság szempontjából marad el, mint inkább azért, hogy a katolikus klerus állást foglalj ellen a s katolikus tanítóknak megtiltotta a benne való részvétel.

Apatinból írja r. levelezőnk: Az apatinai jarosorvos főispáni, felsőlészlősa (utár által) az uralgó himló jarvány miatt orvosi rendőri szempontból elhalasztott barmulási ügyében újabb, s úgy látszik helyes véleményny adván: a barmulási Apatinban, Prg.-Szt.-lyvanon és Szóntán a rendes időben, azaz majus 21. 22. 23. és 24. napjain fog megtartatni.

Külfütem. Milan, Szerbia kiralya, az Ujvidéke megjelenő „Naše Doba” szerkesztőjét, Dr. Pavlovits Istvánt, a Száva-rend nagykeresztélyét tüntette ki.

Tornatanfolyamot nyit béányok számára Szabadán Benedek Gyula, ottani tornatanár.

Az e hó 13-iki budapesti egyetemi ünnepein Vah Ernő és Vali Gyula, megyénk fia pályamunkáikkal nyertesek lettek. Előbbi orvostudományi, utóbbi műtörneti művet írt.

A szabadkai „Család-gyámoltó egyesület,” mely 2000 rendes tagot számlal, legutóbb tartotta tisztújító közgyűlését, melyen megválasztattak: Elnöknek: Muci György, alelnöknek: B. Piri János, titkárnak: Heverdya Mátyás, pénztárnaknak: Rieger Mihály.

A bajai czöllvész társulat a hó 16-án tartotta meg szokásos megnyitási mulatságát az ottai lövőkert helyiségében.

Mikor az özvegyasszony ferjét keres. Még csak 40 éves volt Szarvas Anna süködi illetőségű özvegyasszony; abban az időben volt tehát, mennyiben bátran sorakozhatik a kaczer menyecske sorába. De ha nem akadt ferj! Estek a papucskormanytól, ő meg nem tagított: uraikodni akart. Megindult tehát, hogy falujan kívül keresse kedvére való házastársát. A határon találkozik Bulgovics Róza bajai özvegyasszonnyal, elpanaszolja bajai, s hozzáfordult egyben segítségért. Róza természetesen a legnagyobb kezeséggel akart segíteni az özvegyasszony bajai; csak-hogy, mi minden nem kell ahhoz, hogy ilyes ferjét szerezheszen! Ine a recept: 3 ív 60 kr. gyertyakra, 1 fekete selyem-bárony-kendő, 1 fehér szoknya, 1 finom fehér lepedő, 3 róth új házi vaszon, 1 olphehelyei megöltött vankos, 1 pár hízott tyúk, 1 nagy darab szappan 1 sonka és 2 lapocza, 5 liter tiszta disznó zsír, 25 liter liszt és egy hajvágó olló. Az özvegyasszony természetesen mindezt szivesen adta a özvegyasszonnyának, mert hát ő tudja, mit kell a tárgyaknak tenni; az eredmény meg több a biztossal és Anna asszony boldog lesz. — Tudta is mit tegyen; így keresztutakra kell vinnie s a mit aztán tesz, az titok, mert csak úgy lesz fogantatja. El is vitte s az özvegy meg most is várja a ferjét vagy a vén kuzsultót. (Azaz hogy várna, ha nem jutott volna eszébe följelenteni a csalót, ki már a hívősnőn elmélikedik a szerencse forgandóságáról.)

A palics-urbanfalvi ünnepe e hó 25-én tartatik meg. A mint hírlik Szabadkának nem rég volt kedves vendégei, az irók és művészek is meg vannak hívva s valószínűleg meg is fognak ott jelenni.

A közgyűzősegre vonatkozó törvények (1874: XXXV, 1880: LI és 1886: VII) és az ezekre vonatkozó miniszteri rendeletek szakszerű használatára. A „Magyar igazságügy” kiadása (Budapest, Singer és Wolfner könyvkereskedése) Andrássy ut. 10. szám, ára 60 kr. A közgyűzősegre vonatkozó törvények és szabályrendeletek ezen kiadása szakszerű használatra olykép van berendezve, hogy az 1874. évi közgyűzői törvény ba-

lyában maradt §§-ai és az 1886. novella egybeillesztve képezi a közgyűzői törvényt mai érvényben. Az összes ideigó miniszteri szabályrendeletek valamint a közgyűzői díjakra vonatkozó törvény hozzá-csalóvalásai oly kézi könyvet bocsát közre a kiadóczg, milyen eddigelő a közgyűzőégre czélzserűbb és teljesebb nincs. A kényelmes zsebalaku köteteske szép nyagvetés nyomssu és külső kiállítása is igen tetszetős.

Erő-és híző-próbák szarvasmarhákkal. Az országos magyar gazdasági egyesület által tenyésztési szakosztály, mint annak idején említtettük, Tormay Bala kezdeményezésére elhatározta, hogy a hazai fehér szarvasmarha munka-és híző-képességének gyakorlati meghatározása iránt kísérleteket tegyen. E végből felhívja a hazai tenyésztőket, hogy azok a versenyben való részvételre jelentkezők, valaszassanak 12 borjú, azokat helyezzezzék le és azután gondosan neveljék fel. Ezek közül a tenyésztő négy darabot tartozik külföldi erópróbára, négyet pedig hazilási kísérletre. Kisebb tenyésztők külön próbán felannyi sz immal versenyezhetnek. Ha a terv kivételre sikerül a gulyatulajdonosoknak legalább egy részét meggyerni, a részleteket egy kisebb örtasság fogja kidolgozni.

Tisztképző tanfolyam. A m. kir. Ludovika Akadémia, az 1883-ik évi XXXIV. t. cz. értekelése a „tenyeges állománybeli tisztképző tanfolyamra” az 1886/7. évre 60 önkényesen jelentkező oly ifjú vetetik fel, a kik még nem léptek a katonai sorba. Ezen helyek pályázat útján töltetnek be. A pályázati hirdetmény a következő feltételeket szolja meg: a) A kérvény majus 31 ig nyujtandó be. b) A folyamodó csak magyá állampolgár lehet. c) A pályázó tetszi alkalmas voltáról tényleges katonai szolgálatban lévő orvostudó által kiállított orvosi bizonyítvány csatolandó. d) Melikendő a „családi értesítő”. e) Erkölcsei bizonyítvány. f) Köztepanodai IV-ik osztályról szóló bizonyítvány. g) Kötelező nyilatkozat, mely szerint a törvény értelemben őt terhelő kötelezettségek magát feltétlenül alárti.

A miről nem tudnak lemondani. — A mostani női divat nagy zavarba juttatott egy párisi előkelő urat. Nem tud kibékülni a divattal s e miatt örökös agglégénységére van kárthatva. Mert feltette magában — hogy csak olyan feleséget vesz, a ki többre becsüli ferjét természetes izlését a divat szépeinél. Hasznalva kereset ilyen nő ismerősei közt. Akkor aztán a „már nem szokatlan utozó” folyamodott és egy lapban kinyomatta a következő hirdetést: „Hivatalkok vagyok; évi jövedelem tizenkétezer frank; feleségül óhajtok venni egy vagyonlan nőt, a ki képes lemondani a fűző, a turnér és a homlokba csungó haj viseletéről, mert a divat e kinövéseit gyűlölem.” Várt, várt, de haszlatlan. Ugy látszik a divat követelményeiről meg a szegény soru leányok sem bírtak lemondani.

A selymentenyésztés érdekében. Tiszcz Kálmán belügyminiszter, egy még 1883-ról kelt rendeletét újbol leeleventve, meghagyta az összes törvényhatóságoknak, hogy a selymentenyésztés előmozdítása érdekében hozott intézkedéseket végrehajtsák s köztudomásra hozzák, hogy a selymentenyésztőket az ország-megyei és községi utakon, vagy a közegégek utcáin levő szederfák leveleinek szabad szedésében akadályozni, vagy a leveleket a selymentenyésztőre bármilyen módon használhatlanná tenni nem szabad.

Ujvidékre ment e hó 14-én Uracs János temerini gazda, hol két lovas kocsiját 8 éves kis leányára bízta s maga dolgai végett a városba ment. Mire azonban visszértézt, a kocsiinak és lónak se híre se hama nem volt. A kis leány beszélte el, hogy egy ismeretlen asszony felitt kocsi-ra s vele együtt elhajtott, a kis leányt a temerini kapunál letévtén.

Minden családnak a hazánál kellene tartani Rosicza (Magyarország). Becses levelemből való tudatom, hogy megkaptam a Brandt R. gyógyszerész svájci labdac-át s hogy azokkal nagyon meggyok elégedve.

A svájci labdacok már 4 év óta ötthonosak hazában s legjobb dícséretök méltán kiérdemelték. A svájci labdacok hazában igen becsesek, már 4 éve, hogy használjuk, úgy a gyermekök, mint a családok betegségeiben, sőt magam is nóm is vetünk már be belőlök, és azóta soha sem fordult elő súlyosabb betegségek hazánkban, a mit egyenesen a svájci labdacoknak köszönhetek, ezért is a svájci labdacokat (egy doozár 70 kr. a gyógyszerárakban) minden egyéb e fajta gyógyszernél többre becslöm. Tisztelettel. Heger Antal ternyész és fűzész-kereskedő. Vektorok gyűzötti keli, hogy minden dobozon meg van a feher kereszt vorós mezőben s Brandt R. nevelítésre.

Közgazdaság.

Assicurazione Generali lapunk hirdetései rovatában közöljük az említett társaság 1885. évi zárszámadásait. Ezek egy az üzletforgalom terelme, valamint az elért nyereség nagysága, nemkülömben jelenléteket tartalékoknak előrelátó és gondos gyűjtése és elhelyezése által egyaránt imponáló hatást gyakorolnak. Új számokkal hunk azokban, minők csak egy nagy arányú nemzetközi társaság képes kimutatni, mely a biztosítási üzlet összes ágait egyforma gondnal és az újkor összes műszaki eszközeinek felhasználásával ürt. A díj és illetékbevétele az összes biztosítási ágakban 14.064.237 lit 75 kr. volt; az elhelyezett tőkök 1.296.179 lit 12 kr. jövedelmet hoztak. Az 1885-ben kifizetett 39.575 kár 9.042.351 lit 17 kr. igényelt. E szerint tehát a Generali fenntartása vagyis 1881. óta 598.156 kár esetében 187.465.689 lit 68 kr. jótértésnyi összeget fizetett ki, miöl csakis hazánkra 96.566 káresetben 34.376.780 lit 99 kr. jótértésnyi összeget fizet. Ezzel a teljes nyereség 1.344.588 lit 55 kr. jótértésnyi értel el. Ebből a tulajdonképeni biztosítási üzlet csak 577.074 lit 80 kr. eredményezett vagy más szóval az összes forgalom mintegy 4%-at foglaldelmezte, mely tényező bizonyítékul képezi annak, hogy a Generali díjtételei igen mérsékelték, míg kárbeviselési igen kulának. Az értelt tiszta nyereségből 141.844 lit 65 kr. az értékpapirok árfolyam jagadozására elkötött tartalékhoz, 348.622 lit 75 kr. pedig az ingatlans tartalékhoz csatoltat, mely javadalmúásokkal az első alsp 987.419 lit 61 kára, a második alsp pedig 1.055.768 lit 40 kára emelkedet. A díjtartalékok 1.308.258 lit 84 kral szaporítottak és 21.484.851 lit 23 kr. jótértésnyi összeget értek el. Az intézet összes biztosításialapja 1.788.140 lit 38 kr. nyarapodást mutatnak és 1885. december 31-én 33.279.016 lit 21 kr. tesznek, melyek a leggondosabban és a legjobb értékek elhelyezve vannak, úgy hogy még a leggondolmasabb biztosítást is bizosságra írni teljesen megengyugthatják. Az összes díjtartalékok ily ténys javadalmazása m. l. a társaság mégis azon helyzetben van, hogy a 315 frtal befizetett részvényre 310 frank vagyis 114 frt osztalékot aranyban fizet. Ezen körülmény, valamint a Generali köztudomású mértanyossága, garantált szolgálatnak a mellett, hogy a társaságnak már is nagy arányú zleget meg mindig fog emelkedni; de ezen kaladás már biztosítva is van a társaságban levő a jövő években esedékes 92.438.112 lit 70 kr. jótértéslevezényekkel a tüzibiztosítási ágban, valamint a 89.330.807 lit 12 kr. tőkebiztosítással. A tüzibiztosítással és életbiztosítási ágban. A közgyűlésen a társaság tisztviselői is új választás alá estek és a társaság magyar igazgató tanácsosa Hegedűs Sándor és Korizmes László urak egyhangulag újra megválasztattak.

Irodalom.

A „Magyar Háziaszony” című háztartási, gazdasági és szeprirodalmi hetilap minden egyes száma újabb és újabb hivatalokkal szolgál arra nézve, hogy ez alap hitvatva van minden családban hű vezetől és hasznos tanácsadónál szolgálni. — Mert a „Magyar Háziaszony” valóban oly gazdag tárháza a háztartás, a konyha, a nevelés, az egészségügy, a kertészet, szóval a nő

